

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v rozšířeném senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera a soudkyň a soudců Lenky Krupičkové, Petra Mikeše, Ivo Pospíšila, Barbary Pořízkové, Aleše Roztočila a Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. S.**, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, sídlem Mariánské nám. 2/2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2023, č. j. MHMP 108165/2023, o podání žalobce napadajícím rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2024, č. j. 4 A 4/2023-45,

t a k t o :

Dospěl-li soud k závěru, že nebude přihlížet k podání ve smyslu § 37 odst. 2 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, neboť bylo učiněno v jiné formě a nebyla splněna podmínka jeho potvrzení či předložení originálu ve třídní lhůtě, a tuto skutečnost vyznačil ve spisu a informoval o ní podatele, nemůže následně v důsledku změny svého právního názoru pokračovat v řízení o takovém podání.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení sporné otázky

[1] V projednávané věci byla rozšířenému senátu předložena otázka, zda podání (kasační stížnost) učiněné e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu je podáním v elektronické formě podle § 37 odst. 2 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) nebo v jiné formě podle věty druhé téhož ustanovení.

[2] Rozšířený senát však shledal, že se předloženou otázkou nemůže věcně zabývat pro nedostatek pravomoci, neboť tato otázka nemá význam pro posuzovaný případ.

II. Dosavadní průběh řízení

[3] Městský soud v Praze výše uvedeným rozsudkem zamítl žalobcovu žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve věci přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Proti rozsudku městského soudu brojí žalobce kasační stížností, kterou podal e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu. Toto podání do tří dnů nepotvrdil způsobem stanoveným v § 37 odst. 2 větě druhé s. ř. s.

[4] Předsedkyně senátu po marném uplynutí třídenní lhůty zaslala žalobci dopis, v němž mu sdělila, že s ohledem na nesplnění podmínek § 37 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soud k jeho podání nemůže přihlížet. Z jejího pověření pak byl vydán pokyn k vyznačení „skončení věci“, který byl proveden. V návaznosti na vyjádření žalobce ze dne 22. 6. 2024 druhý senát vydal usnesení o postoupení věci rozšířenému senátu k zodpovězení otázky, jakou povahu má podání učiněné e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu.

[5] Podle druhého senátu je třeba podání e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu považovat za podání učiněné v elektronické formě ve smyslu § 37 odst. 2 věty první s. ř. s. V dalším postupu v řízení však druhému senátu bránil právní názor vyslovený sedmým senátem v usnesení ze dne 21. 12. 2016 č. j. 7 As 274/2016-16, č. 3549/2017 Sb. NSS. Podle něj je elektronické podání bez elektronického podpisu podáním učiněným v jiné formě ve smyslu § 37 odst. 2 věty druhé s. ř. s., a to i po novele soudního řádu správního provedené zákonem č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

[6] Druhý senát se závěry citovaného usnesení nesouhlasí. Současně vysvětlil, proč má posouzení sporné otázky za nezbytné pro další postup v projednávané věci.

[7] S ohledem na důvody rozhodnutí rozšířeného senátu není důvod podrobněji rekapitulovat právní názor druhého senátu na předloženou právní otázku ani vyjádření žalobce k postoupení věci.

III. Posouzení pravomoci rozšířeného senátu

[8] Rozšířený senát se přednostně zabýval otázkou, zda je dána jeho pravomoc ve věci rozhodovat, neboť pouze v tom případě by se mohl zabývat předloženou otázkou a právním názorem vyloženým druhým senátem. Podle § 17 odst. 1 věty první s. ř. s., *„dospěje-li senát Nejvyššího správního soudu při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, postoupí věc k rozhodnutí rozšířenému senátu“*.

[9] Předkládající druhý senát zjevně dospěl k právnímu názoru odlišnému od závěrů usnesení č. j. 7 As 274/2016-16.

[10] Kromě existence odlišného právního názoru je však pravomoc rozšířeného senátu podmíněna též tím, že sporná otázka je relevantní pro řešení posuzované věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 6. 2007 č. j. 2 Afs 52/2006 - 86, č. 1762/2009 Sb. NSS). V pravomoci rozšířeného senátu totiž není vytváření akademických rozhodnutí, která nemohou být předkládajícím senátem v posuzované věci jakkoliv využita (usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 2. 2017 č. j. 1 As 72/2016 - 48, č. 3539/2017 Sb. NSS, bod 27).

[11] V nyní projednávané věci dospěl soud (předsedkyně senátu) před jejím postoupením rozšířenému senátu k závěru, že podání (kasační stížnosti) učiněné e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu je podáním učiněným v jiné formě ve smyslu § 37 odst. 2 věty druhé s. ř. s. Vzhledem ke skutečnosti, že toto podání nebylo v zákonné třídenní lhůtě potvrzeno písemným podáním shodného obsahu ani nebyl předložen jeho originál, rozhodl se soud k tomuto podání nepřihlížet, o čemž učinil záznam do spisu i informačního systému soudu. Tuto skutečnost rovněž sdělil podateli (žalobci).

pokračování

[12] Právní závěr soudu, že pro rozpor s požadavky § 37 odst. 2 druhá věta s. ř. s. nebude k podání přihlížet, sice není vydán ve formě rozsudku či usnesení, to však neznamená, že není pro soud závazný. Soud po jeho přijetí, vyznačení ve spisu a sdělení (byť dopisem) podateli nemůže učiněný závěr změnit a podáním se opětovně začít věcně zabývat. Ostatně nelze přehlížet, že požadavek kvalifikované formy zákon stanoví pro úkony, *jimiž se disponuje řízením nebo jeho předmětem*. To ještě zvyšuje požadavek na důvěru v úkony soudu, včetně jejich neměnnosti.

[13] Pokud by soud nebyl vázán svým rozhodnutím nepřihlížet k podání, nebyla by tato situace v případě podání, jimiž se řízení před soudem zahajuje, prakticky odlišitelná od nečinnosti (průtahů v řízení před soudem). To by ovšem znamenalo značnou právní nejistotu jak samotného podatele, tak ale i ostatních účastníků soudního řízení, případně osob zúčastněných na řízení. Neexistovala by prakticky žádná časová hranice, po jejímž překročení by soud nemohl změnit svůj náhled a začít se věcí zabývat. Taková situace by byla ve svých důsledcích protiústavní, neboť by zakládala stav naprosté právní nejistoty (nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 7. 2020 sp. zn. Pl. ÚS 25/19, č. 347/2020 Sb., *Lhůta pro podání žaloby proti nečinnosti správního orgánu*, bod 36; a ze dne 9. 7. 2025, sp. zn. IV. ÚS 1038/25, *V slepých uličkách*, body 1, 49, 58, 63, 64 a 66), i když ochrana proti postupu soudu, byť jen v podobě ústavní stížnosti, existuje.

[14] Současně nelze přehlédnout, že v ochraně proti průtahům hraje významnou roli správa soudů, tedy moc výkonná. Ačkoliv orgány správy soudů nejsou oprávněny vyřizovat stížnosti týkající se rozhodovací činnosti, jsou oprávněny vyřizovat stížnosti, jde-li mimo jiné o průtahy v řízení § 164 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích). Vyřizování těchto stížností, pokud by mělo zahrnovat i možnost státní správy soudů posuzovat, zda řízení bylo nebo nebylo řádně zahájeno, by mohlo představovat nástroj ingerence do nezávislosti soudního rozhodování.

[15] Aniž obdobné závěry formuloval výslovně, vychází z podstaty uvedeného hodnocení i Ústavní soud. V nálezu ze dne 18. 12. 2024 sp. zn. Pl. ÚS 30/24 s odkazem na svou předchozí judikaturu konstatoval, že nepřihlédnutí k návrhu na zahájení řízení pro domnělé nedodržení formy podání je možným porušením práva na přístup k soudu, resp. porušením zákazu *denegationis justitiae*. I v uvedené věci považoval Ústavní soud za zásah orgánu veřejné moci postup Nejvyššího správního soudu, který nepřihlédl k návrhu stěžovatele, nikoliv průtahy tohoto soudu v řízení o takovém návrhu. Tomu odpovídala i ústavněprávní kvalifikace zásahu, který byl vzhledem k důvodnosti návrhu shledán v rozporu s právem na přístup k soudu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. V návaznosti na to Ústavní soud zakázal Nejvyššímu správnímu soudu, aby pokračoval v uvedeném postupu, a přikázal mu, aby při splnění dalších podmínek řízení návrh stěžovatele projednal. Ústavní soud tak v postupu soudu nespatořoval porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě a bez zbytečných průtahů podle čl. 38 odst. 2 Listiny.

[16] Současně je z citovaného nálezu zřejmé, že existuje prostředek obrany proti postupu soudu spočívajícímu v nepřihlížení k podání, není-li možné účinně využít prostředků v rámci řízení ve správním soudnictví. To platí zejména pro podání, jimiž mělo být soudní řízení zahájeno, o jaké se jednalo i v nyní posuzovaném případě.

[17] Rozšířený senát není instančně nadřízen druhému senátu, který nyní posuzovanou věc rozšířenému senátu předložil. Nemůže tudíž správnost jeho postupu přezkoumávat ani případně zjednat nápravu. Je tedy procesními důsledky původního postupu druhého senátu vázán.

[18] Z uvedeného vyplývá, že druhý senát by závěry rozšířeného senátu ve vztahu k předložené právní otázce nemohl v projednávaném případě jakkoliv zohlednit, není tedy splněna podmínka posouzení věci rozšířeným senátem.

[19] Pravomoc rozšířeného senátu podle § 17 odst. 1 s. ř. s. proto není dána.

IV. Závěr

[20] Z výše uvedených důvodů nemůže rozšířený senát posoudit předloženou právní otázku. S ohledem na jeho předchozí postup není dán ani důvod k vrácení věci druhému senátu.

[21] Rozšířený senát si je vědom toho, že postup Nejvyššího správního soudu po sdělení žalobci, že nebude přihlížet k jeho podání, mohl ovlivnit žalobcovo rozhodování o jeho případném dalším postupu. To ale nemohlo změnit závěr rozšířeného senátu o nedostatku jeho pravomoci.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2025

Filip Dienstbier
předseda rozšířeného senátu